

закріплення пунктуаційних навичок, удосконалення пунктуаційної грамотності. На окрему увагу заслуговує та частина навчального посібника, що розкриває лінгводидактичні засади вивчення пунктуації української мови в школах з румунською мовою навчання. У цьому аспекті цікавою є наукова розвідка Ніни Василівни «*Комунікативний підхід до вивчення синтаксису й пунктуації у школах України з румунською мовою навчання*», опублікована в збірнику «*Limbaje și comunicare : Colocviul Internațional de Științe ale Limbajului*» (Сучава, 2005 р.).

Авторитетний фахівець у галузі української пунктуації, професор Ніна Гуйванюк виступила рецензентом ґрунтовного навчального посібника для студентів філологів І. С. Савченко «*Пунктуація сучасної української мови*» (Черкаси, 2006 р.), у якому з'ясовано загальнотеоретичні питання пунктуації, подано правила вживання нормативних (безваріантних і варіантних) та індивідуально-авторських розділових знаків при різних синтаксичних одиницях.

Аналіз науково-дослідницького доробку Н. В. Гуйванюк у царині української пунктуації засвідчує, що її творчому перу належать як наукові розвідки, так і навчально-методичні праці з пунктуації української мови. Детальніше про них – у подальших наших розвідках.

Список використаних джерел:

1. Гуйванюк Н. Вступні зауваги. *Слово – Речення – Текст : вибрані праці*. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2009. С. 173–16.
2. Гуйванюк Н. Пунктуація і смисл. *Слово – Речення – Текст : вибрані праці*. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2009. С. 479–516.
3. Гуйванюк Н. В., Максим'юк О. В., Китар Ф. Д., Вандишева К. В. Основи пунктуації сучасної української мови : навч. посібник для студентів спеціальності «Українська мова і література для шкіл з румунською мовою навчання». Чернівці : Рута, 2002. 117 с.
4. Кульбабська О. «Усе іде, але не все минає...» (У вінок шани професора Ніни Гуйванюк). *Синтаксис української мови: на перетині традицій та інновацій. Ніні Василівні Гуйванюк: колективна монографія / за заг. ред. О. В. Кульбабської*. Чернівці : Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2019. С. 14–31.

РОЛЬ АНГЛІЙСЬКИХ ІДИОМ У ПОДОЛАННІ МІЖКУЛЬТУРНИХ БАР'ЄРІВ У ПРОЄКТНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Ольга Шерстюк,

кандидат технічних наук, доцент кафедри «Філологія»,

Одеський національний морський університет,

E-mail: olusha972@gmail.com

Сучасний проєктний менеджмент характеризується високим рівнем міжнародної та міжкультурної взаємодії. Англійська мова залишається

домінантною мовою глобальної ділової комунікації, а вживання ідіоматичних виразів становить важливий аспект професійно орієнтованого спілкування [1, с. 188]. Дослідження ролі англійських ідіом у подоланні міжкультурних бар'єрів набуває особливої значущості в контексті формування ефективних комунікативних стратегій [2, с. 123]. Міжкультурні бар'єри в проєктному менеджменті виникають внаслідок відмінностей у комунікативних моделях, культурних парадигмах, національних традиціях ведення бізнесу та мовних картинах світу, а англійські ідіоми виступають свого роду культурними мостами, що дозволяють долати комунікативні бар'єри та встановлювати глибший взаємозв'язок між членами міжнародних команд.

Розглянемо детальніше палітру ідіоматичних виразів [3, с. 29] та їхню роль у різних аспектах проєктного менеджменту.

При плануванні проєкту часто використовуються такі ідіоми: «*put all your ducks in a row*» (підготувати все належним чином), «*get your act together*» (організуватися, зібратися), «*leave no stone unturned*» (розглянути всі можливі варіанти), «*cover all bases*» (врахувати всі аспекти).

У контексті розподілу ресурсів та встановлення пріоритетів ефективними є: «*bang for the buck*» (максимальна віддача від інвестицій), «*bite off more than you can chew*» (взяти на себе забагато), «*low-hanging fruit*» (легкодоступні можливості), «*put all eggs in one basket*» (ризикувати всім в одному напрямку).

При обговоренні проблем та викликів проєкту доречними стають: «*between a rock and a hard place*» (складна ситуація без очевидного рішення), «*back to the drawing board*» (почати все спочатку), «*burn the midnight oil*» (працювати допізна), «*hit a snag*» (зіткнутися з несподіваною проблемою).

Для мотивації команди менеджери часто використовують: «*pull your weight*» (робити свою частину роботи), «*raise the bar*» (підвищити стандарти), «*step up to the plate*» (взяти на себе відповідальність), «*go the extra mile*» (докласти додаткових зусиль).

У процесі прийняття рішень корисними є: «*call the shots*» (приймати рішення), «*on the same page*» (мати однакове розуміння), «*get to the bottom of it*» (розібратися до кінця), «*play it by ear*» (діяти за обставинами).

При обговоренні дедлайнів та часових рамок: «*against the clock*» (працювати в умовах часового тиску), «*ahead of the curve*» (випереджати графік), «*down to the wire*» (в останній момент), «*time is of the essence*» (час має критичне значення).

Для командної взаємодії важливими є: «*break the ice*» (створити невимушену атмосферу), «*keep in the loop*» (тримати в курсі справ), «*get on board*» (приєднатися до команди/ідеї), «*put heads together*» (об'єднати зусилля для вирішення проблеми).

При оцінці результатів використовуються: «*hit the nail on the head*» (влучно визначити суть), «*miss the mark*» (не досягти цілі), «*raise red flags*» (сигналізувати про проблеми), «*up to scratch*» (відповідати стандартам).

Розглянемо ще конкретні приклади. Коли американський менеджер каже «*Let's get the ball rolling*» на міжнародній нараді, він не просто закликає розпочати роботу. Цей вираз несе потужний емоційний заряд активності, драйву

та готовності діяти. Для японського чи німецького колеги такий вираз може бути набагато інформативнішим і мотивуючим, аніж формальне «розпочнемо проєкт».

Інша популярна ідіома «*Thinking outside the box*» миттєво передає ідею креативного, нестандартного підходу до вирішення проблем. У контексті міжнародного проєкту вона миттєво руйнує бар'єри формальності та ієрархічності, заохочуючи кожного учасника команди до інновацій незалежно від посади чи культурного походження.

Психологічний аспект вживання ідіом не можна переоцінити. Вони створюють особливу атмосферу невимушеності та довіри. Коли менеджер проєкту каже «*We're not out of the woods yet*», це набагато м'якше та психологічно комфортніше, аніж директивне «У нас все ще є серйозні проблеми». Такі вирази пом'якшують потенційну напругу, демонструють людяність комунікації.

Цікавим є й культурний вимір ідіоматичних виразів. Наприклад, вираз «*Cut to the chase*» (перейти одразу до суті) чудово ілюструє американський стиль комунікації – прямий, лаконічний, орієнтований на результат. Для представників азійських культур, де комунікація традиційно більш опосередкована, такий вираз може бути корисним інструментом адаптації до міжнародного стилю спілкування.

Особливо цікаво спостерігати, як ці ідіоми адаптуються в різних культурних контекстах. Наприклад, коли індійський розробник говорить «*Let's kill two birds with one stone*» (вирішити дві проблеми одним рішенням), це демонструє його глибоке розуміння англійської бізнес-культури та здатність ефективно комунікувати з міжнародною командою.

У кризових ситуаціях ідіоми допомагають зняти напругу: «*weather the storm*» (пережити складний період), «*light at the end of the tunnel*» (надія на покращення), «*earn the corner*» (подолати критичний момент), «*get back on track*» (повернутися до нормального режиму роботи).

Емпіричні дослідження показали, що команди, які активно використовують професійні ідіоми, демонструють вищу згуртованість та ефективність. Ідіоми виступають свого роду «секретною мовою», що об'єднує учасників проєкту, незважаючи на їхнє культурне та географічне походження.

Важливо розуміти, що опанування ідіоматичних виразів – це не просто вивчення мови, а справжнє мистецтво міжкультурної комунікації [4, с. 201]. Сучасним проєктним менеджерам рекомендується не лише знати ці вирази, а й розуміти їхній глибинний культурний та психологічний контекст.

Отже, англійські ідіоматичні вирази в проєктному менеджменті виконують низку важливих функцій:

- пом'якшення категоричності висловлювань;
- створення невимушеної атмосфери спілкування;
- швидка передача складних професійних концепцій;
- встановлення неформального контакту між членами команди.

Широкий спектр ідіоматичних виразів не лише збагачує професійну комунікацію, але й створює спільний культурний простір для членів

міжнародної команди. Це своєрідна мова проєктного менеджменту, що долає національні та культурні кордони, створюючи єдине поле взаєморозуміння та ефективної співпраці. Правильне вживання ідіом дозволяє знизити рівень комунікативної напруги, подолати стереотипи міжнародної взаємодії, демонструвати повагу до культурного різноманіття та створювати відчуття єдності команди. Англійські ідіоми є потужним інструментом подолання міжкультурних бар'єрів у проєктному менеджменті. Вони не лише полегшують комунікацію, а й сприяють формуванню ефективного міжнародного середовища.

Список використаних джерел:

1. Мишак О.О. Прагматичні ідіоми в сучасній англійській мові. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки». 2012. № 2(4). С. 187 – 191.
2. Коваль Л.М., Чаплик О.А., Масон С.Р. Використання ідіом у сучасному англійському діловому дискурсі. Науковий вісник НЛТУ України. 2020, т. 30, № 3. С. 122–125.
3. Герцовська Н., Шпеник Т. Підходи до класифікації англійських ідіом: тематичний аспект. Сучасні дослідження з іноземної філології. 2021, т. 19, № 1. С. 27 – 39.
4. Rossi, M. Terminological metaphors and the nomadism of specialized terms: Some observations on intralinguistic and interlinguistic variation. Chapter 8. In Multiple Perspectives on Terminological Variation. 2017. 181–212.

ВЕРБАЛЬНЕ ВІДТВОРЕННЯ ФОРМУЛИ ПРОХАННЯ В ТЕКСТАХ УКРАЇНСЬКИХ ЗАМОВЛЯНЬ

Світлана Шуляк

*доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри прикладної лінгвістики,
зарубіжної літератури та журналістики,*

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,

E-mail: shulyak_svitlana@ukr.net

Прохання, за визначенням І. Гунчика, – це «структурна інваріантна одиниця оказіонально-обрядового тексту, що становить шанобливе імперативне послання до вищих божественних сил, яке передбачало отримання адресатом певної допомоги чи благословення у реальному вирішенні тієї чи іншої проблемної обрядової ситуації» [1, с. 92].

Метою дослідження є вербальне відтворення формули прохання в текстах українських народних замовлянь.

Формула прохання виражена дієсловами наказового способу однини чи множини, як-от: допоможи мені, допоможіть мені, станьте до помочі, стань мені на поміч, станьте мені в допомозі, я тебе прошу та ін. у замовляннях від